

Sreda, 29. januar 2003.
Svedok Ivo Šimunović
Svedok C-013
Ovorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.00 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
Izvolite, sedite

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šimunoviću, molim vas, koje ste snage vi imali u Dubrovniku zapravo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Mislite na vojne jedinice?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim na naoružane ljude. Kao što ste sami rekli, imali ste policajce i civile i članove Zbora narodne garde.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Policajce i članove Zbora narodne garde i članove specijalne policije, članove Teritorijalne odbrane. Na početku agresije na Dubrovnik bilo je ukupno između 650 i 700 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neki ljudi su ovde rekli da je bilo 100, 200, 300 ljudi. Sad čujemo Nojka Marinovića kako pominje brojku od 670. Možda ste čuli kada je vas prethodnik, to jest gospodin Kriste, koji je bio tadašnji ministar odbrane, ovde govorio i rekao da ste na sastanku sa predstavnicima JNA tvrdili da imate 5.000 da biste ih na neki način zavarali. Po vašem mišljenju, kako su mogli da znaju koliko je vas bilo tamo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo zapravo verovali da jugoslavenska armija ima informacije. Ja ne znam za iskaze svjedoka koji su se pojavili pre mene, ali mogu da svedočim o onome što znam i ono što sam vam rekao su točne brojke. Druga je stvar što je jugoslavenska armija želela da stvori dojam da je Dubrovnik prepun svakakvih oružanih snaga.

Ali na tim zajedničkim sastancima koje smo imali mi smo sve to poricali i ja vjerujem da ste vi takođe upoznati sa tim i da vam je to preneto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu imali šta da mi prenesu. Ja sam bio predsednik Srbije i nisam bio umešan u to. Ali iz informacija koje ja imam, da li je tamo bilo ljudi spolja, ljudi iz inostranstva?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Rekli ste da nije bilo operacija u starom gradu, vi to tvrdite?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sa naše strane nije bilo operacija, ali sa vaše strane bilo ih je mnogo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imali ste jedinicu koja je delovala u starom gradu. Je li tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To su jedinice koje su se formirale prije samog početka agresije, to su jedinice takozvanih mjesnih zajednica. Međutim, pošto je stari grad, ili zaštićena spomenička jezgra staroga grada, ujedno u svojoj strukturi Mjesna zajednica i ona je imala pravo osnivati tu jedinicu. Međutim, pri formiranju te jedinice ja sam je osobno rasformirao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste rasformirali tu jedincu, ali jedinica je bila formirana?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Kao u svim mjesnim zajednicama u Dubrovniku. To su takozvani odredi Narodne zaštite, a oni su prvenstveno služili da bi zaštitili stanovnike tih područja, tih mjesnih zajednica, u slučaju agresije. To je bilo još prije početka agresije na grad Dubrovnik. Kad govorim na grad Dubrovnik, mislim na općinu Dubrovnik u to vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su one vreće sa peskom šta smo videli bile povezane sa postojanjem te jedinice u starom gradu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Meni je jako žao, gospodine optuženi, da vi, koji ste jučer iskazali onoliko znanje vezano za artiljeriju i kao rezervni oficir ondašnje vojske, da znate da su te vreće isključivo služile za zaštitu spomenika kulture, za zaštitu kamene fasade. Na žalost, nismo ih imali dovoljno. Da smo ih imali dovoljno vjerovatno bi više sačuvali od staroga grada nego što smo sačuvali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro gospodine Šimunoviću, a recite mi molim vas, da li se komanda vaših snaga jedno vreme nalazila u zgradi policije koja je u samom centru Dubrovnika?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Komanda se nalazila jedno vrijeme u zgradi policije. Međutim, zgrada policije je tada bila na putu Maršala Tita 35, to vam je u istoj zgradi gdje je obitavala, boravila i radila Služba državne bezbjednosti, to jest, vi ste rekli jučer, u onom vašem iskazu spomenuli ste ime, ja ga ne bih htio spominjat. Znači, oni su bili udaljeni pet kilometara od staroga grada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja nisam pomenuo ni u kakvom mom iskazu nego sam vas pitao...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Za gospodina Ristu Vreću koji se nalazio u toj zgradi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za ono šta ste vi rekli u svom iskazu. Naime, evo vi ste, na primer, to sam vas i pitao da mi objasnite, pa mi onda niste objasnili, jer ste rekli da je neki prevod verovatno netačan pošto sam vas pitao da li je taj Risto...

SUDIA MEJ: Ne, gospodine Miloševiću, nemojte da se vraćamo na to. Dajte da idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde na trećoj strani vašeg iskaza kažete: "Vjerujem da je Risto Vreča, visoki službenik DB u Dubrovniku, organizovao srpske nacionalističke aktivnosti u gradu". Kakve je srpske nacionalističke aktivnosti u gradu organizovao taj Risto Vreča?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Gospodin Risto Vreča u vrijeme agresije već je bio umirovljen, on je već bio umirovljeni. Međutim, taj isti gospodin, te njegova služba, je osiguravala vas u onom vremenu prije 1989. godine. On je imao bliske kontakte po vertikali sa svojim nadređenim i koliko znamo, a ja ću se samo zadržat na grad Dubrovnik, na općinu Dubrovnik, mi znamo da su te veze postojale i da je te suradnje bilo po liniji rukovođenja, po liniji rukovođenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da su postojale veze po liniji rukovođenja DB-a?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To vi vjerovatno bolje znate nego ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam ja ništa bolje od vas, nego vas pitam za ovo objašnjenje kako je taj Risto Vreča organizovao srpske nacionalističke aktivnosti u gradu. Kakve je on to srpske nacionalističke aktivnosti u gradu organizovao?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa ukoliko se može smatrati osnivanje pojedinih stranaka, isključivo okupljanje na nacionalnom nivou, kojekakvi zatvoreni, zatvoreni sastanci te manjine tada u to vrijeme u Dubrovniku, a koja ničim nije bila ugrožena, onda se dalo naslutiti da je najvjerovatnije ili sigurno taj gospodin, jer ništa se nije moglo dogoditi u Dubrovniku da on ne zna, bio, da je to bilo pod njegovim okriljem, to jest pod okriljem te službe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad je taj otišao u penziju?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Poslije prvih demokratskih izbora u Dubrovniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači još 1990. godine je otišao u penziju. Dobro, da to bar raščistimo. Otišao je u penziju godinu i po dana pre nego šta se ovo događalo o čemu ste govorili. Vidite šta kaže Marinović na strani 19, kaže, u vezi sa ovim pitanjem gde vam je bila komanda: "Prva dva mjeseca u Dubrovniku moj zapovjednički stožer se nalazio u zgradi policije. Kasnije smo ga preselili u hotel "Zagreb" u Lapadu, a 1992. godine bio je na kraju preseljen u hotel "Splendid" koji je ponešto zaklonjen brdom Petka". Ovo prvo mesto nije bilo, znači, u centru Dubrovnika nego negde daleko nekoliko kilometara. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nekoliko kilometara od samoga centra grada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne gubimo vreme onda na tome. Vi nabrajate sastanke koji su vođeni i na kojima ste vi bili prisutni i da su oni praktično bili gotovo svakodnevno. Ja sam video ovde jedan popis sastanaka koji ste dali i vidim bez izuzetka na tom popisu uvek prisustvuje i neko od stranih posmatrača, odnosno medijatora koji su tu posredovali između vas i vojske. Da li to samo po sebi govori da je bilo nastojanje jedno da se mirno reše ti problemi koji su postojali, svakodnevno ste se sastajali i bez ikakvih vojnih akcija?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vojne akcije su postojale, one su trajale i čak i u vremenu dok smo mi razgovarali o eventualnim prekidima vojnih djelovanja sa vaše strane. Suština naših razgovora i Promatračka

Evropske misije (ECMM, European Community Monitoring Mission) je bila da se pokuša spriječiti sukob, to jest da se pokuša spriječiti djelovanje Jugoslavenske narodne armije prema civilnim ciljevima. Na žalost, nisu tu imali puno uspjeha, a osjećaj svega toga je da je jedna garnitura ispred Jugoslavenske narodne armije vodila te razgovore i na određen način je obmanjivala i nas, hrvatsku stranu, i promatrače.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno, molim vas gospodine Šimunoviću da to razjasnite, da li je tačno da je na tim sastancima vojska isključivo tražila predaju oružja, rasformiranje tih paravojnih formacija?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne da je tražila, nego vojska je postavljala ultimatum, kojekakve ultimatum. Između ostalog da se Dubrovnik preda, da navodno Kurdi iziđu iz Dubrovnika, da navodno strani plaćenici napuste grad, da se stanje policije vrati na stanje 1990. godine i još tih zahtjeva je dosta bilo što ja vjerujem da vi i znate za njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne bih to mogao da vam potvrdim, žao mi je, ali iz ovoga šta ja ovde imam tražili su da se preda oružje i da ti razni kriminalni elementi napuste grad. Dakle, da se grad demilitarizuje kao što je i bio demilitarizovan pre toga. Je li to ono što je vojska tražila?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu nikako prihvatiti vašu tezu kriminalni elementi, a to što je vojska tražila to smo mi osjetili od onoga trenutka kad smo počeli pregovarati. Što znači do početka pregovora vojska je spalila par sela u Konavlima i spalila je dubrovačko primorje, protjerala, opljačkala. Kako toj vojsci vjerovati?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kažete na strani 10 da se vojska sasvim sigurno, da je vojska sasvim sigurno informacije prosledivala na nivo, kako vi kažete, zapovednog lanca u Beograd, a to zaključujete zato što ste bili upućeni, jer ste rezervni oficir. Je li to jedini osnov za vaš zaključak?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije jedini osnov za moj zaključak. Moj zaključak je ponašanje oficira Jugoslavenske narodne armije u trenutku kada se trebala donjeti bilo kakva odluka sa njihove strane, a to mogu potvrditi iz više primjera. Jedan od tih primjera je Cavtat, pukovnik Svičević koji je prekršio, ustvari nije dobio suglasnost za potpisivanje toga dokumenta i to je sam način da se vidi da on nije mogao odlučiti. Ili, pošto sam ja razgovarao sa par generala jugoslavenske vojske u tom vremenu, mogu vam samo spomenuti generala Damjanovića koji nije imao ovlasti,

koji je bio zapovjednik Hercegovačkog korpusa, i generala Pavla Strugara koji nije imao ovlasti, isto tako potpisati sporazum na kojem sam ja bio prisutan, a to je bilo da britanskoj fregati "Avendžer" (Avenger), a u prisustvu generala Moriona (Philippe Morillon) i generala Karstona, znači francuskog generala, po tom smo zaključili od prvoga dana da ti visoki oficiri, najviši zapovjednici toga područja, nemaju ovlasti da bilo što potpišu ili da na bilo što pristanu bez suglasnosti Beograda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, zar nije kontradiktorno sa tim ovo što vi opisujete na strani 12, gde je general Damjanović, kako kažete, rekao da se prestane sa dejstvima, pa da su mu odbili naređenje da se vojska povuče odande. Kako to objašnjavate, ako je taj lanac tako funkcionisao?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je bilo, to je bila akcija, a vjerujem da vi to znate, čista na terenu kad je bio ministar Kušner (Bernard Kouchner) bio sa nama na pregovorima u Mokošici, Vojska Jugoslavije iskoristila je trenutak dok smo mi pregovarali, znači ministar francuske vlade, general Damjanović zapovjednik Hercegovačkog korpusa, da pokuša još jedanput uć u Dubrovnik. Međutim, to nije uspjelo zahvaljujući našim obrambenim snagama i na insistiranje generala Damjanovića da kapetan bojnog broda Milan Zec iziđe na teren i povuče tu vojsku koju smo mi tu gledali sa druge strane rijeke Dubrovačke, on je odbio tu njegovu zapovjed.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači vi objašnjavate, samo da budemo, ako možemo, racionalni sa vremenom pošto će, dobili smo juče informaciju još svega 25 minuta imamo za, bar ja imam za vas.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ja vama pokušavam odgovoriti i objasniti to što vi ili ne znate ili ćete mene pitati pa ja vama...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas zato i pitam pošto sam video na strani 12, da je taj isti general Damjanović, o kome govorite, naredio da se vojska povuče, pa se vojska onda nije povukla. Pa šta se u stvari tu desilo, ako je funkcionisao taj komandni lanac kako treba, kako vi tvrdite?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zato što je postojala zapovjed za napad izdata od strane Vojno-pomorskog sektora Boka, admiral Jokića, da dok traju pregovori da se uđe, pokuša ući u Dubrovnik. Međutim, general Damjanović je tada bio predstavnik Hercegovačkog korpusa i najvjerojatnije oni dvojica, general i admiral, nisu se usaglasili, a generalu Damjanoviću je bilo neugodno zbog ministra Kušnera...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, razumem vas, ali ako govorite o komandnom lancu do Beograda, onda bi trebalo upravo da bude suprotno, da se ne usaglašavaju mornar i vojnik na terenu nego valjda da izvršavaju nekakvu naredbu iz Beograda i jedan i drugi. Prema tome, to šta vi tvrdite da je taj zapovedni lanac na takav način upravljao tom operacijom, kako je zovete, u Dubrovniku, nije tačno. Je li to tako ili nije, gospodine Šimunoviću?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije to tako, a ja ću vam još jedan primjer navest, ukoliko dozvoli Sud.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite, ali molim vas što je moguće brže gospodine Šimunović.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: 3. decembra delegacija hrvatske Vlade, predvođena ministrom Rudolfom, putem pomoćnika generala Kadijevića, admirala Broveta u Beogradu, dogovara sastanak u Cavtatu za 5. decembar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam šta time objašnjavate, ali da pređemo preko još nekoliko pitanja.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Samo da vam objasnim, da vam objasnim. Istoga dana, trećega, na zapovjednom komandnom mjestu Kupari se donosi odluka za napad na Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj napad nije izvršen, je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: I te kako izvršen, samo izvršen jedan dan sa zakašnjenjem da ova delegacija odrazgovara i da se vrati, šestoga je taj napad izvršen. A to je zasigurno, to nije moglo bez Beograda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno da su, evo vi govorite, na primer, na strani 12, da je Damjanović vrlo oštro reagovao kad se neko nedolično ponašao prema vama, da vas je zaštitio. Da li je tačno da su oficiri JNA nastojali da vas zaštite?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: General Damjanović je bio jedna izuzetna ličnost tada. U našem razgovoru, privatnom razgovoru pred ovaj sastanak u Mokošici, on mi je pokušao objasniti svoju ulogu u tomu svemu skupa. Onoga trenutka kad je došla beogradska televizija da da izjavu, on je izjavu dao, ali u suprotnosti onoga, pošto sam ja bio neposredno pored njega, potpuno drugačiju izjavu. Spominjao je Kurde, spominjao ustaše,

spominjao je sve i da su oni došli ko odbraniti Dubrovnik od nas samih, da bi mi po završetku toga svoga intervjua na televiziji rekao: "Gospodine Šimunoviću, oprostite, ja sam to moro tako", general Damjanović, zapovjednik Hercegovačkog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja za to ne mogu da nađem objašnjenje i čini mi se jako nelogično, ali molim vas odgovorite mi samo precizno na pitanje, da li je tačno da je vojska sve vreme govorila da samo uzvraća na vašu vatru. Vi pišete to na strani 13, u pretposljednem pasusu. Je li tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, mi smo se cijelo vrijeme branili od napada jugoslavenske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi govorite o nekim borbama, govorite na primer o Srđu koji je ostao prazan, a vojska nije ušla u Srđ. Pa da li je to najbolji dokaz da oni nisu uopšte imali nameru da zauzimaju taj Srđ, nego su vas držali samo u blokadi. Je li to tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije to tako. Vojska je u tri navrata pokušala zauzeti brdo Srđ, to jest tvrđavu na Srđu. Nije, niti jednoga trenutka to im nije uspjelo. To što smo se mi izvukli u jedanaestom mjesecu sa brda Srđ, izvukli smo se iz jednostavnoga razloga što zapovjednik nije dozvolio da još bilo ko pogine, pošto smo imali veliki broj žrtava na platformi Bosanke. Međutim, isto tako mi smo se vratili sljedeću noć na Srđ i Srđ je ostao. Da li je to vojska znala...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa i vi sami, gospodine Šimunoviću, pa vi i sami govorite o tome da ste bili iznenađeni zašto kad je čak bila napuštena tvrđava Srđ, da vojska nije ušla unutra i objašnjavate to time da vojska nije znala da je tvrđava napuštena. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ajmo onda da ostanemo pri tome, jer isteći će mi vreme. Da li je tačno ovo što ću vam sad... Evo vidite ja imam ovde podatke koje sam dobio, koliko su puta hrvatske paravojne formacije napale JNA i njene objekte i da su to uradile bez povoda. Pitaću vas samo za evo jedan red ovih, imam čitavu stranicu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, dobro bi bilo kad biste nam rekli šta je JNA radila granatirajući stari grad ili vi to osporavate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Iz svih tih informacija koje sam ja dobio, ja vam još jednom kažem, svima koji ovo gledaju da sa tom celom operacijom Srbija nema nikakve veze, a da sam ove informacije koje sam dobio i iz njih video...

SUDIJA MEJ: U redu, u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Isključivo da je JNA odgovarala na vatru koja je prema njoj bila upućena. A evo na primer, po ovome šta ja imam ovde, podatke koje sam dobio, 12. oktobra ste pucali bez ikakvog povoda na vojsku, 13. oktobra, 16. oktobra, 17. oktobra, 31. oktobra.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Dozvolite da se svedok time pozabavi. Šta kažete, odakle je dolazila vatra, da bi svedok mogao time da se bavi. Da li vi tvrdite da je vatra dolazila iz staroga grada ili nije, budite jasni?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po informacijama koje imam, dakle, vojska je, a i sami ste rekli da vam je na sastancima odgovarala da samo odgovara na vašu vatru. Je li to bilo tako ili nije? Jesu li ovo datumi kada ste bez ikakvog povoda pucali na vojsku iz Dubrovnika koji ste prethodno militarizovali?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To nije ništa tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ni jedan od ovih datuma koji sam vam naveo, imam punu stranu datuma.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja bih vas molio da kada rečete datum da rečete položaj, da rečete sa čim se gađalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ja nemam položaje, govorim o pucanju na vojsku, a vojska tvrdi da je odgovarala samo po onim vatrenim tačkama sa kojih se na nju pucalo. I to vi tvrdite da nije tačno. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Loše su te vaše informacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja ovde imam dva, četiri, šest, osam, deset, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 33 datuma od 12. oktobra do 18. maja 1992. godine o pucanjima na vojsku bez ikakvog povoda i objašnjenje da se radilo isključivo o odgovaranju na tu vatru iz Dubrovnika i ništa drugo. Vi tvrdite da ništa nije tačno. Je li tako, gospodine Šimunoviću?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, ali ja vam, ukoliko Sud dozvoli, mogu navesti sve primjere što je vojska napravila na području skupštine općine Dubrovnik, gdje je sve djelovala, što je učinila, što je popalila, koliko je ubila civila, to ja mogu vama točno po datumima i po selima mogu prenjeti. Međutim...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šimunoviću...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Međutim, na ovakav način na ove datume bez ikakvih dokaza sa čim je pucano, na koga je pucano, mislim da vam taj papir baš previše ne vrijedi ili netko ko vam je davao da vam je nešto krivo dao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro gospodine Šimunoviću, samo da vas ja nešto pitam. Molim vas, evo ovde imam jednu fotokopiju u spomen svojim poginulim saborcima, pa je to 163. brigada hrvatske vojske Dubrovnik, to vam je verovatno poznato, pošto je to štampano, dakle, nije sporna autentičnost, i na prvom mestu, prvi poginuli 28. septembar 1991. godine piše Čatović, Ismeta, Sreten. Ja imam podatak ovde upravo da je tog datuma poginuo taj Sreten Čatović od oca Ismeta, inženjer, rodnom iz Trebinja koji je radio na postavljanju rasprskavajuće nagazne mine prilikom njenog postavljanja negde u dubrovačkoj Župi. Je li to tačno ili ne? Ta prva žrtva koju ste naveli poginula je u vašem miniranju prostora oko Dubrovnika. Je li tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako. Ako dozvolite, ja ću vam objasniti kako je gospodin Čatović poginuo. Gospodin Čatović je inače diplomirani inženjer, bio, radio u tvornici ugljeno-grafitnih proizvoda u Dubrovniku, jedan od prvih branitelja Dubrovnika, inženjer, strojar koji je konstruirao eksplozivne naprave da bi se zaštitio Dubrovnik. Na žalost u tom isprobavanju tih eksplozivnih naprava isti je poginuo. Ali nije poginuo u Župi Dubrovačkoj, nije poginuo u Župi dubrovačkoj nego je poginuo na platou Osojnika gdje je on pokušavao osmisliti eksplozivnu napravu. Tako je poginuo taj gospodin.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, poginuo je sam...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, prekinuću vas u vezi sa ovom konkretnom temom. Sada ste već premašili vreme koje smo vam dali. Možete da postavite još jedno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su tragični događaji oko Dubrovnika i to verovatno ne spori niko. A da li vi smatrate, gospodine Šimunoviću, da ste tom militarizacijom Dubrovnika i pucanjem po vojsci iz Dubrovnika neko dobro učinili...

SUDIJA MEJ: Ne, svedok se nije složio sa tim tvrdnjama koje ste vi izneli. To je samo ono šta vi tvrdite. Izvolite, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časne Sudije i časni sudija Mej (May), dopustite mi samo jedno malo objašnjenje, ja ću gledati da budem danas šta je moguće kratak, kraći. Vi ste mi juče kazali, pitali ste me da li ja to osporavam da je Dubrovnik bombardovan, granatiran. Ja zaista tako nešto, ovaj, niti hoću, niti želim, to je na vama, vi će te na kraju sve to raspraviti i utvrditi šta se događalo oko Dubrovnika. Ja sam samo dužan da kao prijatelj Suda, da vam ukažem na one stvari koje su sadržane u dokazima Tužilaštva da bi vi to cenili kada o tome budete odlučivali. Zato bih, gospodine Šimunoviću, pre svega, da se pozabavimo pitanjem koje treba da se objasni, i da vi odgovorima objasnite Sudu sve ono što se događalo oko tvrđave Srđ, jer vi ste u svom iskazu govorili o tome da je najviše okršaja oko tvrđave Srđ bilo 18. novembra i između 8. i 13. novembra i 6. decembra. Da li možete Sudu da objasnite tačno, lokacija Srđ je iznad samoga Dubrovnika. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Na tom brdu apsolutno nema civilnih objekata?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Bilo ih je. Međutim, uništeni su od strane Jugoslavenske narodne armije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Na kom mestu su bili ti objekti?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Bili su, to je bio odašiljač veze, bila je žičara.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja mislim na ljude, na ljude, da li je tu bilo ljudi koji su živeli, stanovali ili je to bila tvrđava, stara Carska tvrđava koja je imala samo podzemna skloništa?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ona je bila čak u funkciji kroz turizam i, ovaj, i objekti do nje su bili u funkciji hrvatskih pošta, Hrvatska radio televizija.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali...

prevodioci: Molimo vas da pravite pauze između pitanja i odgovora.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U tvrdavi Srđ niko nije živio?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa bila su dežurstva normalna, i dan danas su dežurstva.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U tim kritičnim vremenima?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Normalno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li je i koliko gore bilo pripadnika vojske Hrvatske?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zavisi od datuma i od dana, od sedam do 28.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ljudi?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vam samo jednu stvar predočio iz vašega iskaza koji ste dali ranije. Vi ste ovde rekli da ste imali jedan top u ulici Josipa Koroca.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Kosora.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kosora, na 500 metara od hotela "Lero". Gde se nalazi hotel "Lero"?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To nije tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste, ovo je vaš iskaz, to je top 105 milimetara koji se nalazio kod tog hotela, tako ste izjavili istražiteljima Tužilaštva.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Uvidom...

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da bi svjedok trebalo da dobije u ruke svoju izjavu kako bi to mogao da prati.

SUDIJA MEJ: Ne mogu da kažem o čemu se govori, jer prevod malo kasni.

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da bi svjedok trebalo da dobije svoju izjavu ukoliko se u njoj nešto osporava.

SUDIJA MEJ: Da, molim da se svjedoku da izjava. Gospodine Tapušковиću, molim vas nemojte biti predugi.

TUŽILAC NAJS: Optuženi je već u velikoj meri unakrsno ispitivao po izjavi tako da možda toj izjavi takođe treba dati broj.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 373.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Gospodine sudija ja bih vas molio da dobijem kartu, kartu Dubrovnika kako bih vam pokazao točnu lokaciju našega topa i točnu lokaciju hotela koji iznosi gospodin.

SUDIJA MEJ: Da, imali smo razne karte u spisu pa recite na kojoj karti bi se to najbolje vidjelo.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Karta Dubrovnika.

SUDIJA MEJ: Ne. Vi treba da znate koji je dokazni broj. Gospodine Najs, možete li da pomognete?

TUŽILAC NAJS: Da, to je već uvršćeno u spis. Evo, ja ću sada da dam kartu kako bismo uštedeli vreme. Dokazni predmet 326, tabulator 13.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Šimunoviću, to je 15. strana vašeg iskaza, engleska verzija 14. strana, drugi pasus i prvi pasus. Znači, evo gospodine Šimunoviću vi ste, to su vaše reči: "Mislim da je to bio top 105 milimetara. Smestili smo ga tamo iz dva razloga, bio je relativno zaštićeno mesto". Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, i sad u sledećem pasusu kažete ovako: "Mi smo našu vatru morali usmeriti na naše vlastite pozicije na Srđu kako ih JNA ne bi zauzela. Našim ljudima tamo smo naredili da se sklone u podrum Carske tvrđave i granatirali smo posvuda oko njih kako bismo sprečili napadačke snage JNA". I zadnja rečenica: "Cev našeg topa

tada je već bila toliko pregrejana da smo morali hladiti mokrim ručnicima kako bi top ostao u funkciji". Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sve je to istina, gospodine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači to je bilo pucanje iz topa iz grada na tvrđavu Srđ?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sva naša sredstva su bila u gradu Dubrovniku. Mi smo grad Dubrovnik branili i odbranili iz grada Dubrovnika. Ja ne govorim o zaštićenoj spomeničkoj jezgri staroga grada, nego od gradu Dubrovniku, o parkovima, šumama, ali ne blizu stambenih naselja. I mi smo zahvaljujući tome obranili Srđ gospodine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koliko je hotel "Lero" udaljen od starog dela grada?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sad ću ja pokazat vama.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, samo malo da se snađem na karti. Hotel "Lero", hotel "Lero," stari grad. Znači u kilometrima, imate tu pet kilometara.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je jedino sa tog mesta 6. decembra pucano prema položajima JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sa tim oružjem da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je još sa nekog mesta pucano?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zasigurno da. Mi smo se branili i štiti-tili, to je naše puno pravo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Još jednu stvar bih vas pitao. Juče je bilo govora o onoj bateriji koja je pogođena na Žarkovici. Kada je to bilo tačno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije baterija, gospodine, nego je to bio kamion pun eksplozivnih sredstava sklonjen u zaklonu Žarkovice.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kada je to bilo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To je bilo u jedanaestom mjesecu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jedanaestom mesecu. A da li je tačno ovo što...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, u vrijeme dok je granatiran, dok je raketiran i granatiran i tučen Dubrovnik, što znači da smo se mi branili protiv iste te artiljerije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo da li mi možete reći da li je tačno ovo šta je jedan strani posmatrač prema dokazima koje sam dobio od Tužilaca, ovaj, uočio. On je rekao da je, "bio je to značajan uspeh za Hrvatsku", i završicu sa tim: "Bio je to značajan uspeh za hrvatske odbrambene snage kada su sa svog oružja pogodili najbližu artiljerijsku bateriju smeštenu na planini Žarkovica zapalivši skladište municije. Međutim, slavlje je brzo prekinuto kada su zalutali metci rikošetirali", znači vratili se sa Žarkovice, oko starog grada, "granate su padale na glavnu dubrovačku luku pogodivši jedan trajekt koji nije napustio luku zbog pomorske blokade". To je utvrdio jedan strani promatrač prema dokazima koje ovde imam.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine, da nije tragično bilo bi smiješno. Rikošetirali. Ja ću vama pokazati gdje je Žarkovica, gdje je Dubrovnik, pa to što se rikošetiralo vratilo se pet kilometara nazad? Mislim ta izjava, ta izjava toga gospodina, ja ne znam o kome se radi, vjerojatno on jednostavno ili je dao pod nekim čudnim okolnostima ili jednostavno ne zna što se događa u ratu, što se događa kad artiljerija gađa.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas molim, mi smo to dobili po Članu 68, ja imam dovoljan broj kopija. Postoji fotografija i objašnjenje svedoka Pola Dejvisa (Paul Davies) koji je o tome napravio i film.

SUDIJA MEJ: Svedok je odgovorio na pitanja. Morate da idete dalje. Nema potrebe da se zadržavate na izjavi.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li bi mogli da mi kažete je li tačno da dok je trajao prekid vatre da ste se vi snabdevali novim oružjem i uvećavali ljudstvo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prekida vatre nije bilo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vi, nikad takozvana jugoslavenska strana nije pristala na prekid vatre. Nikad nije potpisala taj dokument što

znači da je na širem području grada Dubrovnika, ili općine Dubrovnik, mi sad tu moramo ići malo šire pa krenut prema dubrovačkom primorju i šire, ona nije prijestala djelovati za cijelo vrijeme do trenutka dok se oni nisu povukli sa tog prostora, to jest dok nisu hrvatske snage nadirući oslobodile to područje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li mi možete reći da li ste upoznati sa time, pošto ste obilazili te položaje, da je ceo ovaj drum koji vodi od Crne Gore prema Dubrovniku, kako je Nojko Marinović, vaš komandant objašnjavao, bio pokriven sa oko 250 mina?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Upoznat sam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je bilo 250 mina na drumu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam točan broj. Međutim, tih 250 mina, vrlo lako su prošle jedinice armije pored tih 250 mina. Koliko ja znam niti jedna mina, koliko ih je bilo ne znam točno, ali niti jedna mina nije aktivirana, niti jedno vaše vozilo, oprostite vaše, ali vi zastupate njih, pa onda dozvolite...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Ja ne zastupam nikoga nego samo pomažem da se Sud upozna sa svim.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ali niti jedno vozilo nije bilo uništeno od niti jedne mine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li je tokom tog kretanja vojske JNA uništeno čak šest tenkova?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja govorim o prodoru, ne kretanju. Prodoru, artiljerijskoj pripremi, pješadiji i tenkovima.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li uništeno šest tenkova?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Uništeno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je svo ovo naoružanje koje je bilo postavljeno duž tih 75 kilometara potom povučeno u Dubrovnik?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Na žalost nije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala lepo. Časne sudije, samo još jedna stvar. Da li ste 13. novembra bili u Zeleniki?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Šta se događalo toga dana u Herceg Novom?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sprovod vojnika koji su poginuli na platou Bosanke.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Normalno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja u dodatnom ispitivanju moram da pokrijem neke materijale. Nastojaju to da učinim na najefikasniji mogući način. Prvo idemo na izjavu generala Marinovića. Želio bih da vas zamoliti za jedan minutu na privatnoj sednici.

SUDIJA MEJ: Da.

(privatna sednica)

SUDIJA MEJ: Prihvatili smo izjavu generala Marinovića. Kao šta smo i ranije rekli, obično ne uvrštavamo u dokazni materijal izjave. Međutim, ova izjava korištena je prilikom unakrsnog ispitivanja i pravo je da Tužilaštvo dobije mogućnost da to unakrsno ispitivanje stavi u kontekst jer, naime, iznesena je tvrdnja da izjave generala protivreče izjavama ovog svedoka. Zbog toga Pretresno veće mora da ima tu izjavu u celini i zato je praktično da mi dobijemo kopiju te izjave. Nakon toga ostaje pitanje da li, kao što je to sugerirao gospodin Kej (Key), u spis treba da uvrstimo samo deo izjave, to jest onaj deo izjave koji je korišten za unakrsno ispitivanje. Mi se sa time ne slažemo. Smatramo da je to veštačka podela i da nema smisla da se u spis uvrsti samo deo, to bi moglo da dovede do daljih zabluda i grešaka. Dakle, uvrstićemo ovu izjavu u spis. Međutim, odmah kažemo da bi bilo bolje da se taj svedok pozove da svedoči kako bi on mogao da bude unakrsno ispitan o navodima u njegovoj izjavi. Nema sumnje da se ta opcija može razmotriti. Međutim, u međuvremenu dok se to ne reši mi ćemo tu izjavu da uvrstimo u spis. Ja još jednom navodim ovu rezervu da

svedok nije unakrsno ispitivan po toj izjavi i da zbog toga izjava ima manju dokaznu težinu od onih koje su unakrsno ispitane.

TUŽILAC NAJS: Zahvaljujem se, ja ću sada da pokušam maksimalno efikasno da koristim vreme koje mi je na raspolaganju. Prvo molim dokazni broj za izjavu.

sekretar: Dokazni broj 374.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću koristiti otprilike četiri pasusa iz izjave kako bi to moglo da se stavi u kontekst. Bilo bi dobro da jednu kopiju stavimo na grafoskop, a ja ću vam onda reći sa kojih strana čitam, zato jer prevodioci još nisu dobili tu izjavu, izvinjavam se. Možda nećemo imati dovoljno kopija da im to podelimo, ali ako to stavite na grafoskop i ako ja počnem prebrzo da čitam, šta sigurno hoću, oni će me verovatno upozoriti. Idemo prvo, molim vas, na stranu broj 10. Molim, dakle, da se to stavi na grafoskop. U redu, stavićete to na grafoskop. Dakle, osporavan je stepen u kojem je Dubrovnik bio branjeni grad, odnosno stepen u kojem to stoji u ovim materijalima. Dakle, negde pri sredini strane stoji ovo: "Pošto sam u Dubrovniku proveo samo kratki period shvatio sam da je grad praktički bez ikakve odbrane". I zatim pri dnu iste strane, molim da pomerite stranu, da hvala, do dna strane, dakle odmah pri dnu strane stoji: "Jedina jedinica u Dubrovniku za koju bi moglo da se kaže da je bila relativno visokog kvaliteta u tom trenutku bila je jedinica specijalne policije koja je brojala 37 ljudi i koja je bila deo dubrovačke policije". Sada molim vas, prvo nam recite gospodine Šimunoviću, da li se slažete sa tim procenama koje stoje u ovoj izjavi?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Slažem se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada idemo na stranu 12, negde na trećini strane, malo više gore molim, paragraf koji počinje sa rečima "ukupno". Gospodine Šimunoviću, vi ste spomenuli tri topa koja ste dobili sa Korčule. Evo šta kaže ovaj svedok: "Ukupno smo imali četiri topa od 85 milimetara, dva protivtenkovska ZIS topa od 76 milimetara, dva projektila navođena žicom, municiju za to oružje i šest kamiona. Dok smo bili u kasarni na Korčuli mogli smo da lociramo samo jedan nišan za top. Mi nismo to znali u tom času, zato što

je bilo mračno i žurilo nam se da izađemo. Međutim, iz svih topova uklonjene su udarne igle. To smo otkrili tek sledeće jutro. JNA je do tada već povukla svu svoju bolju opremu sa otoka tako da su oni zapravo to oružje napustili. Topovi od 85 milimetara korišteni su kao obalna artiljerija i imali su domet od tek otprilike 15 kilometara tako da ih je JNA zapravo smatrala zastarelima. Za svrhu odbrane Dubrovnika, međutim, oni su bili izvrsni. Međutim, uklonivši udarne igle, oni su mislili da su uspeli da ih onesposobe za upotrebu. Kao prvu stvar koju smo napravili, iskoristili smo priručnike za ta oružja koje smo također uzeli tamo da vidimo kako su izgledale udarne igle. Tada smo pokušali da improvuemo i da napravimo neke udarne igle u fabrici "TUP". Materijal koji smo koristili za udarne igle bio je slabog kvalitete tako da bi udarne igle trajale otprilike tek dva paljenja. Ja znam da je oruđe koje smo imali bilo tek ograničene vrednosti, pogotovo u svetlu činjenice da su nedostajale udarne igle". Gospodine Šimunoviću, ovi se brojevi razlikuju od onoga šta ste vi rekli. Takođe, broj mogućih paljenja razlikuje se za jedan. Šta vi možete da kažete o ovome, da li vi to osporavate ili da li vi to možete da komentarišete?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja ovo ne, ja ovo ne osporavam. Zasiurno je general Marinović imao boljeg uvida u stanje tehnike i stanje naoružanja sa tim da je sve ovo iz ove izjave tačno. Ne znam što ste mislili pod upotrebom tog oružja. Međutim, zasiurno je tačno ovo iz izjave, nisu se ove igle mogle upotrebiti više od dva puta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Strana broj 16. Mislim da je to zadnji pasus iz ove izjave koji nas sada zanima. Tamo se ponovo iznosi tvrdnja da general otkriva da su snage bile ravnopravne. Recite nam, gospodine Šimunoviću, recite da li je tačno da je taj general stigao ravno iz JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, general Marinović je stigao iz Trebinja i bio je u funkciji zapovjednika garnizona u Trebinju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pri vrhu strane 16, odmah pri vrhu, da, hvala. Citat: "Ukupni broj trupa snaga jugoslavenske armije koje su učestvovala u dubrovačkoj kampanji bio je 5.000 do 7.000 ljudi najmanje. Kombinovane jedinice koje su u tome učestvovala imale su najmanje 36 haubica, 60 teških minobacača, 240 bazuka, 60 protuavionskih topova i 44 tenka. Oni su imali potpuni nadmoć u vazduhu sa eskadrilama iz Mostara, Tivta i Podgorice. Imali su dva torpedna čamca i dva patrolna čamca. Takođe su imali tri baterije raketa P-15 zemlja - zemlja sa dometom od 80 kilometara. Plan jugoslavenske armije za dubrovačku operaciju bio je da započnu sa napadom

iz dva smera, simultano iz istočne Hercegovine i jugozapadne Crne Gore. Njihov prvi cilj je bio da izoluju Dubrovnik i da uzmu kontrolu nad hrvatskom obalom od crnogorske granice do doline Neretve. Oni su smatrali da će im za to trebati nedelju dana. Drugi cilj je bio da se povežu sa snagama jugoslovenske armije koje dolaze niz dolinu Neretve iz pravca Sarajeva i Mostara i da iskoriste tu pojačanu vojnu snagu da krenu u severozapadnom smeru sve dok se ne sastanu sa snagama SAO Krajine koje su se kretale prema jugoistoku. Planirano vreme za tu drugu fazu operacije bio je još nedelju dana. Ove operacije na kopnu trebale su da budu nadopunjene mornaričkim napadima u Budimskom zalivu na Pelješcu, vazдушnom podrškom iz baza u Mostaru, Podgorice i Tivtu i napadima artiljerijom i raketama. Ukupno vreme koje je bilo procenjeno da je potrebno za postizanje tih ciljeva bilo je 15 dana". I zatim u sledećem paragrafu još stoji da je ofanziva jugoslovenske armije u isto vreme počela iz Hercegovine i iz Crne Gore. Recite da li ovo odgovara vašem iskustvu i vašem sećanju na te događaje?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Odgovara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I poslednja strana, radi konteksta.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs (Nice), pre nego što nastavite, da li je data odgovarajuća procena broja ljudi koji su branili Dubrovnik?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, mislim da to odgovara onome šta nam je svedok rekao, ali ja ću zamoliti svoju saradnicu da to proveri još jednom. Unakrsno ispitivanje svedoka je bilo u vezi sa stranama 14 i 15. Ako pogledamo na kraju strane 14 i na vrh strane 15 videćete da se pominje 670 vojnika i Pretresno veće se seća objašnjenja ovog svedoka, objašnjenja na koji način to odgovara njegovim procenama od 300 ljudi kada je on preuzeo policijske jedinice. I videćete na istoj strani, strani 15, objašnjenje generala o rasporedu snaga koje su bile njemu na raspolaganju. Ali prvo da se vratimo na tih 670 vojnika koje vidite na vrhu strane 15 gospodine Šimunović. Uključujući ZNG, MUP i nedavno mobilisane ljude, da li vi prihvatate ovu brojku koju je dao general Marinović?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prihvaćam uz obrazloženje da u ovih 670 vojnika su bili uključeni, uključena i redovna policija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nadam se da to odgovara na pitanje uvaženog sudije, a ja ću da zamolim svoje kolege da provere i ostale brojeve. Oni su to već i učinili i kažu da nema razlika. U ovom trenutku mogu da skrenem pažnju Pretresnog veća na jednu maršrutu koja se pominje u ovoj konkretnoj izjavi, a to je na strani 19. Tu je reč o rasporedu njegovih snaga ili snaga koje su bile njemu na raspolaganju. Kreće na strani 19, u drugom pasusu: "Tokom borbi na istoku izgubio sam jedan protivavionski top koji je bio natovaren na kamion, kada su nas bombardovali vazduhoplovstvom u Zvekovici. Nažalost, i posada topa je ubijena u tom napadu. Takođe sam izgubio dva topa od 85 milimetara u Resnici blizu Molunata. Improvizovane udarne igle koje smo postavili u ove topove su se slomile nakon šta je ispaljeno nekoliko granata. Posada koja je bila na topovima pokušala je da napravi nove u fabrici "TUP", ali kada su se vratili u područje jugoslovenska vojska je već zauzela tu lokaciju iskrcavši se sa mora. Ljudi su zarobljeni kao i topovi. Pošto je JNA okupirala područje istočno od Dubrovnika i sa njihovim napredovanjem na zapad koje se nastavljalo, ja sam povukao najveći deo naoružanja u područje grada. Takođe sam primio još oružja koje je doneseno u grad sa Šipana uključujući i još dva topa od 85 milimetara i dva topa ZIS". Ovde ću da napravim pauzu. Gospodine Šimunoviću, da li ste znali za ovo i da li prihvatate ovu tvrdnju?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Znao sam. Prihvaćam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim nastavlja u detalje šta je tada bilo na raspolaganju: "U periodu između sredine oktobra i kraja decembra 1991. godine imao sam sledeće teško naoružanje u samom gradu Dubrovniku i rasporedio sam ga na sledeći način: Jedan 'ZIS' na kraju Babinog Kuka". Ako je na raspolaganju karta možda bi pomoglo, ako biste mogli da nam pokažete gde se nalaze te lokacije. Ako stavimo sada kartu na grafoskop da vidimo da li se to nalazi u okviru novog grada ili ne, ja ću čitati, a vi stavite kartu. Dakle, tri, odnosno jedan top "ZIS" na kraju Babinog Kuka. Gde se to nalazi u odnosu na stari grad? Znači severno od reke. Tri minobacača u blizini Babinog Kuka. Da li je to slično područje u blizini kampa. Dva topa od 85 milimetara sa 48 granata na Lapadu?

SUDIJA MEJ: Sekretarijat (Registry) predlaže da se postave inicijali kako bismo znali šta je šta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako biste mogli da stavite slovo "A" za kraj Babinog Kuka, na karti molim vas, gospodine Šimunović, na karti. Dakle, "A" za kraj Babinog Kuka, "B" za kamp u Babinom Kuku, "C" za Lapad. Izjava generala se nastavlja i on kaže dva topa "ZIS" blizu igrališta u blizini hotela "Lero". Molim vas da to označite slovom "D". Zatim jedan "ZIS" na poluo-toku Lapad, zapadno od hotela "Libertas". Molim vas, stavite tu slovo "E". Dva protivavionska topa od 23 milimetra na Lapadu, zapadno od hotela "Lero". Molim vas, obeležite to slovom "F". I na kraju tri minobacača od 82 milimetra koji su se nalazili na Mokošici zapadno od hotela "Imperijal". Molim vas označite to slovom "G". Da li prihvatate ili osporavate istinitost ovih tvrdnji?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prihvaćam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Poslednji paragraf na istoj toj strani kaže: "Jedino drugo teško naoružanje koje smo koristili unutar grada Dubrovnika bili su dva protivavionska topa od 20 milimetra natovarena na kamione". Da li prihvatate tu tvrdnju o ta dva topa gospodine Šimunoviću?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Jedan top je bio kalibar 20 milimetra, a mislim da je jedan bio mitraljez "Broving" (Browning) 12,7 milimetara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pretresno veće će videti početak strane 20, ali ja ne shvatam unakrsno ispitivanje, osim ako nisam propustio suštinu, jer se tu tvrdilo da se pucalo iz starog grada, a materijali pokazuju da to nije bilo moguće. Još par pitanja gospodine Šimunović. Optuženi je tvrdio da su se stanovnici Dubrovnika, srpske nacionalnosti osećali ugroženim. Na osnovu vaših saznanja i iskustva da li se išta dešavalo šta bi moglo da objasni da su se oni osećali ugroženim?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ništa se nije događalo da bi se oni osjećali ugroženim, dapače, dio njih je aktivno sudjelovao u obrani Dubrovnika i bio je u Hrvatskoj vojsci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste dali odgovor u vezi sa nezakonito izgrađenim kućama, nismo se ranije bavili tim detaljem. Možete li u par rečenica da objasnite značaj i takođe celi istorijat razvoja tog problema nezakonito građenih kuća i njihovog rušenja?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Najvjerojatnije ja nisam prava osoba koja bi to mogla objasniti do u detalje. Međutim, mogu reć sljedeće. Prije rata ja sam bio direktor u jednoj radnoj organizaciji u kojoj je bilo dosta

Hrvata druge vjeroispovjesti tako da nitkome od njih, a bilo ih je poprilično, nije srušena niti jedna kuća što znači da bez obzira što nisu imali dozvole za te izgrađene kuće, kuće nisu bile na prometnici, te kuće nisu smetale nikakvom odvijanju prometa i te kuće ja vjerujem dan-danas stoje tamo bez dozvole.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je i jedna kuća razorena? Da li se razaranje tih kuća, bilo u to vrijeme ili poslije događaja, moglo koristiti kao objašnjenje za napad koji je izvršen na Dubrovnik?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Niko, koliko sam ja upoznat, nije bio uključen u takve radnje prema građanima drugih nacionalnosti u Dubrovniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Druga strana potpuno pogrešno vodi svedoka pošto tvrdi kako sam ja tvrdio da je bilo ne znam kakvih zloupotreba tamo, a ja sam citirao isključivo dokumenta, sudska dokumenta Dubrovnika, a drugo...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, prekinuću vas. Ja to znam, ali on ima pravo da postavlja dodatna pitanja u vezi sa materijalom o kojem ste vi unakrsno ispitali svedoka. On ima pravo na ta pitanja. Izvolite, gospodine Naj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U ovom istom kontekstu, gospodine Šimunoviću, postavljena su vam pitanja o dvojici sudija. Jedan se zvao Gajić. Vi ste rekli da zbog mogućih grešaka u prevodu stvari možda nisu jasne. Pitali ste optuženog da li je, odnosno Pretresno veće je vas pitalo, da li se taj izveštaj može prihvatiti, vi ste rekli da kada je reč o prvom gospodinu, sudiji Gajiću, to nije moguće. Ne želim da predugo o tome govorimo, ali odgovorite nam da li prihvatate da je sudija Gajić napisao nešto na šta bi moglo da se osloni ili ne?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije napisao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on neko na čiji se izveštaj ili na čije se reči treba oslanjati, po vašoj proceni?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Po mojoj ocjeni, to je ne verodostojni svjedok i to što je on izjavio, ako je izjavio, to je pod velikim znakom pitanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On nije ovde da bi mogao da se brani i zbog toga ne želim da se bavimo konkretnim detaljima za takvo vaše stanovište. Samo sam hteo da to bude pojašnjeno. I na kraju, mislim da je to kraj, vi ste objasnili kako je Damjanović bio drugačiji u privatnim kontaktima od onoga šta je govorio javno. Da li se na taj način ponašao i Svičević, da li je on takođe imao drugačije stavove u javnosti, u javnim istupanjima, a drugačije privatno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Pukovnik Svičević nije se ponašao kao general Damjanović. On je i dalje zastupao u privatnom i službenom dijelu razgovora onu svoju ortodoksnu, ortodoksnu stav.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To vidimo na strani 9 vaše izjave. U jednoj fazi kada ste ga upitali šta radi on je rekao da je došao da oslobodi Dubrovnik od ustaša i Kurda. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa gospodin Svičević je i mene držao za ustašu. Međutim, onaj, u razgovoru, u razgovoru daljnjem kad sam ja njega upitao, a šta on tu radi rekao je da je došao da nas oslobodi od nas samih. Međutim, ja sam mu isto tako odgovorio da kojim slučajem sam ja bio mobiliziran i poslat u Crnu Goru ili Srbiju da se ja ne bih odazvao mobilizaciji i da bi najvjerojatnije pretrpio sve one konsekvence koje u takvom slučaju se trebaju potvrditi. On je odgovorio da ne, da on ovo radi sa punom svijesti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju, pogledali smo materijal na osnovu kojeg je osporavano vaše svedočenje, pogledali smo i uporedili brojčanu razliku snaga. Da li je i u jednom trenutku, da li su snage koje su branile Dubrovnik preduzele agresivne akcije u odnosu na JNA, osim što su branile grad?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sve akcije Hrvatske vojske na području zone odgovornosti zapovjedništva općine Dubrovnik su sprovedene kao odbrambene akcije.

TUŽILAC NAJS: To su bila sva moja pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, dve stvari. Sobzirom na ekstenzivnu upotrebu ove izjave, Pretresno veće vas podstiče da se potrudite što više možete da ovaj svjedok dođe pred Sud. Drugo, juče sam pokrenuo pitanje

određivanja Dubrovnika kao zaštićenog grada UNESCO-a (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). Optuženi to nije osporavao. Međutim, sobzirom na težinu koju to može da ima za Pretresno veće kada ono procenjuje događaje u Dubrovniku, bilo bi dobro da se iznese više dokaza o kriterijumima određivanja jednog grada zaštićenim gradom i takođe implikacijama koje iz toga proizilaze. To je takođe važno sobzirom na pominjanje na strani 20 ove izjave, gde se kaže da su ljudi odlazili u Dubrovnik, zato što su se oslanjali na uverenje da Dubrovnik ima taj status zaštićenoga UNESCO-a i da zbog istorijskog značaja neće nikada da bude gađan. U svetlu značaja takvog obeležja grada bilo bi dobro da dobijemo konkretnije dokaze u vezi sa tim.

TUŽILAC NAJS: Mi ćemo biti u poziciji da pozovemo svedoka koji može da govori o tome kao veštak i nadamo se da će materijali koje će on da iznese odgovoriti na pitanja Pretresnog veća. A kada je reč o prvoj temi koju ste pokrenuli mi smo već u ranijoj fazi rekli da ulažemo napore da pokušamo da omogućimo da se obezbedi unakrsno ispitivanje generala Marinovića i ja ću verovatno biti u mogućnosti da obavestim Pretresno veće o tome za dve nedelje.

SUDIJA ROBERTSON: Hvala.

SUDIJA MEJ: Molim da se sada pozabavimo dokaznim predmetom karte u koju su unesena različita obeležja.

sekretar: Karta će biti obeležena kao dokazni predmet Tužilaštva 326, tabulator 13 IS.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, uradićemo sledeće. Ako je svedok na raspolaganju vi ćete naravno imati mogućnost da ga unakrsno ispitujete, ako ne vi ćete imati mogućnost da iznesete svoja zapažanja u vezi sa tom izjavom, ako to želite. Gospodine Šimunoviću, ovim je završeno vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli pred Međunarodni sud da svedočite. Možete da se povučete.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Hvala vam što ste mi omogućili da iznesem ovo svedočenje.

SUDIJA MEJ: Bilo bi zgodno da sada napravimo pauzu, osim ako vi ne želite da pokrenete nešto gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Bilo bi zgodno, ako bi se posvetio...

SUDIJA MEJ: Neka svedok prvo izađe.

(privatna sednica)

SUDIJA MEJ: Možete da sednete. Izvolite

TUŽILAC UERC-RECLAF: Hvala. Časni Sude, molim vas da pređemo na dva minuta na privatnu sednicu.

SUDIJA MEJ: Da. Međutim, pre toga možda bismo trebali prvo da čujemo pseudonim svedoka.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da. Pseudonim ovog svedoka je C-013.

SUDIJA MEJ: U redu, sada možemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC UERC-RECLAF

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je u Vukovaru bilo policije mešane nacionalnosti?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakav je bio nacionalni sastav, otprilike?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Otprilike 50-50. 50 posto Hrvata, 50 posto Srba.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se 1990. godine pojačala međunarodna napetost kako u samom gradu tako i među policajcima?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su u to vreme gradu Vukovaru u većinini naseljavali Hrvati?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kad govorimo o celoj opštini Vukovar recite kakav je bio nacionalni sastav opštine Vukovar, isti ili različit?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Različit. Otprilike 65 posto Srba, 30 posto Hrvata i pet posto ostalih nacionalnosti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dok ste vi bili u Vukovaru, da li ste dobili informacije da se Srbi i Hrvati naoružavaju?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su hrvatske vlasti pri kraju 1990. godine povećale broj policajaca u Vukovaru?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, mnogo puta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je u to vreme vladala atmosfera nepoverenja i straha unutar policije?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su srpski policajci u Vukovaru napustili svoj posao u policiji u nekom trenutku?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jesu. Mislim da je to krajem trećeg meseca 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su to bili svi srpski policajci, odnosno koliko ih je napustilo posao?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Svi srpski policajci, nešto oko tridesetak.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kad govorimo o tom vremenu, kraj marta, početak aprila 1991. godine, recite nam da li ste na televiziji videli nešto šta vas je uznemirilo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, o naoružavanju Hrvatske koje je organizovao general Martin Špegelj.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Na kojoj televizijskoj stanici je to bilo emitovano i da li je to bilo emitovano samo jednom?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne jednom, više puta i to je bilo na Televiziji Beograd.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste strahovali za vašu bezbednost?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Sigurno da sam strahovao.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim vas da se približite malo mikrofону kako bi prevodioci mogli bolje da vas čuju.

SVEDOK C-013: Da li je bolje ovako?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi zbog tog straha otišli u mesto naseljeno Srbima?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To je učinila vaša porodica?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta je tačno učinila vaša porodica?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Otišli su zajedno sa mnom u isto selo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su oni nakon toga otišli u Beograd, odnosno Srbiju?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Zašto?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Zbog nesigurnosti. Područje je bilo vrlo, vrlo nesigurno, nije se moglo kretati i tako sam odlučio da odu u Srbiju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A sada bih želela da govorimo o situaciji u selu Bobota. Da li je u tom selu postojala odbrana sela, seoska straža u aprilu 1991. godine?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, postojala je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su ti ljudi bili naoružani?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jesu, ali do tada još ne vojnim oružjem.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je rukovodio tom seoskom stražom?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Rade Kresojević.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on bio meštalin, lokalni čovek?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je on bio, je li on bio po zanimanju vojniki, ili policajac ili...

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne, on je bio, imao je neku funkciju u općini Vukovar, mislim neki zastupnik ili tako nešto slično.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Rekli ste da seoska straža u to vreme nije bila naoružana vojničkim naoružanjem. Da li su oni u jednom trenutku dobili vojno naoružanje i ako jesu kada je to bilo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste, upravo tih dana se počelo dobivati oružje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kako je to oružje stizalo u Bobotu? Možete li da nam objasnite kako je to funkcionisalo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Mogu. Oružje je doveženo iz Borova Sela.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koja vrsta oružja je to bila?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Sve vrste naoružanja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možete li da budete precizniji, o čemu se tačno radilo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Radilo se o vojnom oružju, puškama raznih kalibara, vrsta, minobacačima, bombama i slično naoružanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kažete da je oružje dolazilo iz Borova Sela. A kako je to oružje došlo do Borovo Sela, odakle je to oružje dolazilo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Dolazilo je preko iz Srbije, preko Dunava.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: I kad je oružje prešlo Dunav, kako je bilo raspodeljeno. Šta je tačno dolazilo i na koji način je deljeno?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Dovoženo je kamionima. Bila su skladišta u selu i onda su pripadnici Teritorijalne odbrane iz sela koji su van Borova Sela dolazili u Borovo Selo i preuzimali oružje i odvozili ga u svoja sela.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je oružje koje je stizalo bilo u sanducima ili pojedinačno?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, u sanducima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je na sanducima nešto pisalo na osnovu čega se moglo zaključiti o poreklu tog oružja?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, to je bilo vojno naoružanje JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je u Borovu Selu u to vreme postojala srpska Teritorijalna odbrana, da li je tamo imala zapovedništvo? Odnosno, zašto je to oružje dolazilo baš u Borovo Selo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Borovo Selo je bilo specifično po teritorijalnosti. Znači, bilo je uz sam Dunav i bilo je najlakše preći Dunav i doći u Borovo Selo. Ostala sela su bila pod blokadom.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A na drugoj strani reke, preko puta Borova Sela, da li se tamo nalazi Srbija?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je bio komandant srpske Teritorijalne odbrane u Borovu Selu u to vreme?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Vukašin Šoškoćanin, zvani Vule.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on bio profesionalni vojnik ili policajac?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne, on je bio, mislim, veterinar u selu Borovu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se on utopio u reci godini 1991. godine i da li znate kada je to otprilike bilo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, istina je. Negdje početkom šestog meseca.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko ga je zamenio?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Zamijenio ga je Jovica Vučenović.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je to bio lokalni meštanim i ako jeste da li ste ga poznavali?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, lokalni mještanim i poznavao sam ga.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je organizovao transport oružja iz Srbije u Borovo Selo i zatim raspodelu po selima? Da li to znate?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, znam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Recite nam.

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Oružje je dolazilo od strane izvesnog Šarca, ne znam mu ime, a kao što sam prije rekao bila su skladišta u selu i iz tih skladišta je dalje vršena distribucija po drugim selima i područjima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je bio Šarac, kakva vrsta osobe, sa kim je on bio povezan?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ja osobno ne poznajem Šarca, ali znam iz kontakta sa drugim ljudima da je izgleda iz Novog Sada ili Beograda, ne znam tačno.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Molim da na kratko pređemo na privatnu sednicu na samo dva minuta.

(privatna sednica)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su početkom maja 1991. godine u Borovu Selu počeli da događaju sukobi između hrvatske policije i Srba?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Nije mi jasno pitanje, molim vas da ga precizirate.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se 1. maja ili 2. maja 1991. godine dogodilo nešto sa hrvatskom policijom, nešto u čemu su učestvovali hrvatski policajci i lokalna srpska Teritorijalna odbrana?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, sada razumijem. 2. maja je hrvatska policija upala u selo Borovo sa možda 200, 300 ljudi i došlo je do pucnjave obostrano, gde je poginulo nekoliko mještana, a isto tako i pripadnika hrvatske policije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je intervenisala JNA u toj situaciji i ako jeste na koji način?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste. JNA je ušla u selo i mogu slobodno da kažem pomogla hrvatskim policajcima da se izvuku iz sela, jer je pretila opasnost da se sukobi nastave, što bi bilo pogubno za njih.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Nakon tog incidenta 2. maja 1991. godine, da li je JNA ostala tamo i ako jeste ko je bio, ko je kontrolisao Borovo Selo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, JNA je ostala tamo i cijelo vrijeme su oni kontrolirali Borovo Selo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su u to vreme u Borovu Selu bili i neki pripadnici neregularnih jedinica, na primer Šešeljevi "Beli Orlovi"? Mislim tu na početak maja.

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ja ne znam kako su se zvali, ali pripadnika jeste bilo i imali su četnička obilježja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gde se nalazila komanda Teritorijalne odbrane u Borovu Selu?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: U samom centru.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je JNA takođe imala svoj punkt u Borovu Selu i ako jeste gde?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, isto malo podalje od njih, možda pedesetak metara razlike.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su Teritorijalna odbrana i JNA saradivali?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Na koji način? Šta ste vi videli?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Pa uglavnom iz štaba TO se odlazilo na sastanke u štab JNA, a isto tako oni su dolazili u štab TO.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li znate da li su održavani neki informativni razgovori u tom smislu, na koji način je tekla ta saradnja?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Saradnja je bila u tom što bi JNA u štabu TO iznosila što se dešava van područja Borova Sela, gde bi trebalo pojačati straže, na šta bi trebalo obratiti pažnju. Mislim da je to bila ta saradnja TO i JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A ko je bila osoba u JNA sa kojom je Teritorijalna odbrana održavala kontakt?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: U to vrijeme je tamo bio komandant, sećam mu se samo prezimena, prezivao se Garevski.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li znate šta je bio po činu?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Mislim potpukovnik.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U maju i junu 1991. godine, da li su u to vreme političari dolazili u Borovo Selo i držali govore?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, to je, bilo je nekoliko mitinga i sjećam se i političara koji su dolazili. Posebno sam vidio Vojislava Šešelja, Mihalja Kertesa i bilo je, bio je i Jovan Rašković u to vrijeme.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je reč o Vojislavu Šešelju, da li ste čuli kako on drži govor i o čemu se radilo u tom govoru?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jesam, posebno sam prisustvovao na tom mitingu. Uglavnom Šešeljeve parole su bile i one koje je javno iznosio na televiziji o zaštiti srpskog naroda u RSK i o granicama koje bi Srbi trebali da imaju, da posjeduju, da zauzmu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kakve su to bile granice?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: To su poznate granice Karlobag - Virovitica.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jeste li u to vreme, znači u maju i junu 1991. godine, videli i osobu po imenu Jovo Ostojčić u Borovu Selu i ako jeste, recite nam ko je on i šta je tamo radio?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, Jovu sam viđao nekoliko puta u Borovu Selu. Imao je na sebi četničko obilježje, a njegovu ulogu nikad nisam saznao.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je sa njim bila grupa ljudi kojima je on zapovedao?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on... Da li su on i njegova grupa na kraju napustili Borovo Selo i ako jesu, kuda su otišli?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jesu, oni su možda sveukupno bili mjesec dana u Borovu Selu. Kasnije su otišli na područje Zapadne Slavonije.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, želela bih sada da pređemo na privatnu sednicu u vezi sa jednim sastankom. To je paragraf broj 9 u rezimeu svedočenja svedoka.

(privatna sednica)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je gospodin Kojić kasnije dobio funkciju u Vladi SAO Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste, ministar odbrane toga područja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je sredinom jula 1991. godine održan sastanak na kojem je bio i bivši policajac iz Vukovara i ako jeste održan, kako je došlo do tog sastanka?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Oprostite, nisam razumio pitanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je sredinom jula 1991. godine održan jedan sastanak na kojem su bili jedan bivši policajac iz Vukovara i gospodin Hadžić i možete li da nam kažete zašto ste se sastali?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, to me je zbunilo, ne jedan bivši policajac nego svi bivši policajci i gospodin Hadžić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, možete li da nam objasnite šta se desilo na tom sastanku, zašto je održan i šta je rečeno?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Na tom sastanku je trebalo izabrati sekretara unutrašnjih poslova, odnosno sekretarijata općine Vukovar koji su se nalazili u progonstvu, odnosno u Borovu Selu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da je trebalo osnovati policiju, policiju u Borovu Selu?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, to upravo znači to.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je to trebalo da bude civilna policija sa uobičajenim civilnim zadacima?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Apsolutno civilna policija sa civilnim zadacima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su tu inicijativu pokrenuli policajci koji su prisustvovali tom sastanku?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne. Pre svega mislim da je to potencirano od strane naroda i to je došlo do gospodina Gorana Hadžića, a isto tako mislim da je diktirano iz Srbije da se to učini.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Zašto to mislite? Da li ste bilo šta u tom smislu čuli?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Mislim zato upravo iz razgovora sa Kojićem i sa gospodinom Antom, prije, da je vrijeme da se to učini, jer u Borovu Selu su se tad događale čudne stvari, već su ljudi bili dosta naoružani i ljudi su jednostavno željeli da imaju svoj mir kakav takav i željeli su da imaju regularnu policiju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine, ta osoba koja se zvala Ante da li ste saznali njegovo puno ime i prezime?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, jesam kasnije. Zvao se Kostić Radovan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on bio zvaničnik srpskog DB?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, treba da pređemo na privatnu sednicu, jer bih htela da se pozabavim paragrafom 11 u rezimeu.

(privatna sednica)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U vreme kada je uspostavljena civilna policija u julu 1991. godine, da li je tada već postojala neka vrsta policije koja je operisala u Borovu Selu i, ako je tako, ko su bili ti ljudi i ko im je komandovao?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da. Postojala je takozvana seoska policija, ljudi koji jednostavno nisu bili u stanju da obavljaju svoj posao. Lično mislim da su bili pod TO.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je bio njihov komandant i zašto verujete da su bili pod TO?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Komandant je bio Šoškoćanin licno. Nakon njegove smrti, nakon njegove smrti radili su manje više po svome. Tamo nije bilo nikog drugog do TO.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su imali... Da li su i oni dobili svoju opremu i naoružanje od MUP-a Srbije? Da to znate?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta znači ne? Ne znate to ili nisu dobili naoružanje od MUP-a?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Nisu dobili. Oni su imali oružje koje je ilegalno stizalo preko Dunava.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da je stizalo na nacin koji ste ranije opisali, kako je stizalo preko reke, preko Šarca?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, upravo tako.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Civilna policija koja je osnovana, jesu li imali problema sa takozvanim, sa tom drugom policijom koja je bila pod TO? Znate li to?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da i te kako. Imali smo mnogo problema, ozbiljnih problema. Ti ljudi su mislili da je to selo bilo njihovo, da su oni tu bili najznačajniji, a da smo mi jednostavno bili stranci, uprkos činjenici da su ljudi iz policije birani iz sela, da su ih izabrali meštani.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Civilna policija, je li bila stacionirana u štabu TO ili negde drugde?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne. Civilna policija je imala svoje odvojene prostorije koje im je dala TO.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je civilna policija saradivala sa TO i, ako jeste, je li bilo nekih problema?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, saradivali su. Morali su da saraduju. U to vreme nije bilo nikakvih problema.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je civilna policija saradivala sa JNA?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne. Sa JNA nije saradivala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sada bih htela da se posvetimo napadu na Dalj u avgustu 1991. godine. Kada se desio napad na Dalj? Znete li datum?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, znam. 1. avgust 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, htela bih da sada pređemo na privatnu sednicu u vezi paragrafa 17.

(privatna sednica)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Mislim da možemo da ostanemo na otvorenoj sednici dokle god svedok ne bude spominjao sastanak o kojem je govorio pre pauze. Gospodine, dok ste za pripremu ovog vašeg svedočenja razgovarali sa mnom i sa drugim istražiteljima, da li ste uneli neke oznake na kartu područja o kojem sada govorimo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 326, tabulator 15, tačka C13. Da li je to karta koju ste diskutovali i u koju ste uneli vaše oznake raznim bojama?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste, jeste.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim da se to stavi na grafoskop, a vas molim da objasnite nekoliko stvari. Prvo, pre napada na Dalj da li su područja pod kontrolom Srba na ovoj karti označena svetlo smeđom bojom? Da li ste vi uneli te oznake?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, tačno je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pokažite, molim vas, Borovo Selo na grafoskopu ovim pokazivačem koji vam tu stoji. Na grafoskopu do vas, ne na ekranu ispred vas. Dakle, Borovo Selo. A ovi ružičasti krugovi da li su to sela koja su bila pod kontrolom Hrvata?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, istina je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim vas da nam pokažete Dalj. Vi ste ovde zelenom bojom povukli jednu crtu. Oko cele te teritorije koja se nalazi manje više između Osijeka i Vukovara, obuhvata Vukovar, da li je to ta linija i da li je to teritorija o kojoj ste razgovarali?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vi ste takođe ovde povukli i jednu plavu crtu. Šta označava plava crta?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Plava crta je bila područje koje tada nije bilo pod kontrolom. Zelena je kasnije kad je to sve uspostavljeno. To je trebalo, znači, trebalo je spojiti ova mjesta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dobro, znači da razjasnimo to. Ako pogledamo legendu karte tamo stoji zeleno Hadžičev plan, a plavo krajnji rezultat. Recite nam, molim vas, kada se cela ta teritorija koju ste vi zaokružili plavom crtom našla pod kontrolom Srba?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Negdje polovinom desetog mjeseca, možda polovinom, možda krajem desetog mjeseca.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kad govorimo o datumima recite koliko dobro se sećate datuma?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Vrlo loše.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koji grad je prvo napadnut na ovoj teritoriji unutar kruga?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Bolje da kažemo selo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, u redu, koje selo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Selo Dalj.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vi ste ovde crvenim strelicama označili pokrete. Prva crvena strelica ide između Borova Sela i Dalja i tu ste upisali i slova TO. Opišite nam kako je izveden napad na Dalj?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jedinice TO su krenule iz Borova Sela prema Dalju. To su bile formirane tri grupe. Prva grupa koja je sa vojnim vozilima ušla u selo Dalj i napala policijsku stanicu. Druga grupa koji su napali pripadnike ZNG i Garde na području vodovoda. I treća grupa koja je sve to pratila i koja nije učestvovala u borbi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je započeo napad i da li su ga akcije Hrvata u Dalju na bilo koji način isprovocirale?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Napad je počeo ujutro 1. avgusta oko 4.00 i nije bilo provokacija od strane hrvatskih pripadnika niti vojske, niti policije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vi ste na karti također ucrtali jednu crvenu strelicu pokraj koje ste napisali slova JNA. To je u gornjem desnom uglu.

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možete li da nam objasnite na koji način je JNA učestvovala u napadu?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, pripadnici JNA su bili na tom dijelu gdje je ucrtano, a to je bio most Erdut - Dobojevo da bi nakon napada, nakon prvih pucnjeva se te jedinice uključile, jedan dio njihov je došao direktno u Dalj i uključio se u borbu, odnosno pomoć pripadnicima TO, a druga grupa je otišla u pravcu Erduta, daljske planine Sarvaš, Aljmaša.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pokažite nam, molim vas, Erdut i Sarvaš na karti.

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ja se izvinjavam, Aljmaš.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu.

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Erdut, Aljmaš.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da je i Erdut napadnut toga dana?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li, ovde izgleda... Da li je JNA došla iz Srbije, da li su prešli most iz Srbije?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, jer ne postoji drugog puta osim tog mosta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko dugo je trajao napad?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Nekoliko sati, koliko se sjećam do podne da je sve bilo završeno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kad govorimo o stanovnicima Dalja i Erduta i toga kraja, recite nam šta se desilo sa njima?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Molim vas, pojasnite pitanje. O kojim se stanovnicima radi?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Mislim na hrvatsko stanovništvo.

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Hrvatsko stanovništvo je napuštalo svoje domove iz Dalja, iz Erduta, Daljske planine i bježalo u pravcu Aljmaša. U to vrijeme već je bilo organizovano od strane Hrvatske, hrvatske vojske i policije, gdje su Dravom došli sa brodovima i sav taj narod je prevožen za Osijek Dravom.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Taj je kraj bio pod hrvatskom kontrolom?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Do, znači do 1. avgusta, do 4.00 ujutro Dalj, Erdut, Daljska planina, Aljmaš su bili pod hrvatskom kontrolom.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ja sam vas u stvari pitala da li je stanovništvo 1. avgusta pobeglo na teritoriju pod hrvatskom kontrolom?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su Hrvati silom isterani toga dana?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je to učinio i na koji način?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Učinili su pripadnici TO uz punu podršku JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta su učinili?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ponovite, molim vas.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta su tačno oni učinili? Rekli ste, dakle, da su ljudi isterani silom i da ih je isterala Teritorijalna odbrana uz punu podršku JNA. Zanima me na koji način se to radilo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Pa kada je napadnuta policijska stanica u Dalju tu je bilo mnogo žrtava, mnogo žrtava na hrvatskoj strani, mnogo pucnjave. Ljudi su jednostavno zaključili o čemu se radi, počeli su da bježe. Prelaskom JNA preko mosta jedan dio je otišao u pravcu Erduta. Samo da napomenem da su svi u to vrijeme bili naoružani, i Srbi i Hrvati. Hrvati su pružili otpor koliko su mogli u Erdutu, što nije predstavljalo nešto, neki veliki značaj za JNA, jer su oni ulazili na područje sa oklopnim sredstvima tako

da nisu imali puno izbora nego da bježe u pravcu Aljmaša, da se snalaze dalje Dravom do Osijeka.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vi ste ovde na karti u ovoj opkoljenoj teritoriji označili više hrvatskih naselja. Kad su u tom kraju prestala dejstva, recite nam da li su svi Hrvati otišli iz tog kraja?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, otišli su. U većini tih sela otišli su osim Daljske planine, Čorkovca gdje su sela većinom naseljena mađarskim življem. Pošto oni nisu htjeli, mada većina njih, da uzimaju oružje, neki od Srba, neki od Hrvata, oni su smatrali da se o ništa nisu ogriješili i da ostanu kod svojih kuća.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kad govorimo o napadima koji su kasnije usledili u tom području možete li da nam kažete kojim redosledom je zauzeto celo to područje, kako su se kretale snage?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Mogu. Taj dan JNA i TO su stale na granici između Sarvaša i Bijelog Brda i konstantno za ova dva, dva i po mjeseca koliko se spominje period, te linije su se pomjerale do kraja ove zelene linije, odnosno plave.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se to uvek radilo na isti način, da je prvo TO izvršavao napad, a onda je JNA ulazila ili recite nam kako je to bilo na drugim mestima, da li je bilo slično?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Za druga mjesta nije mi mnogo poznato, zato što još izvjesno vrijeme sam bio na tom području. Ali otprilike dovde dok sam ja bio tamo, znači do desetog mjeseca, su te linije bile otprilike ovako.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja bih htela da se sada ukratko pozabavimo onim sastankom o kojem smo govorili, pa bih zbog toga molila privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je u avgustu 1991. godine Milan Martić došao u Dalj? Da li znate nešto o tome?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, znam. Ja sam ga lično dočekaao i razgovarao sa njim, jer ga poznajem.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sa kim se on sastao u Dalju? Da li to znate?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Sastao se sa Hadžićem i mislim da su bili svi pripadnici, odnosno ne pripadnici nego svi komandanti Teritorijalnih odbrana, odbrane.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vi niste bili prisutni, vi niste učestvovali na tom sastanku?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ja jesam sudjelovao.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Mislim da moramo da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li znate, da li je bio zatvor u Borovu Selu?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, znam, poznato mi je, bio je zatvor u Borovu Selu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je osnovan i koliko dugo je postojao?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Kada je osnovan ne znam, ali pretpostavljam negde u petom mjesecu 1991. godine, a ostao je i poslije moga odlaska sa područja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kada ste vi napustili to područje?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ja sam napustio krajem desetog mjeseca.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je vodio taj zatvor?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Vodio je TO.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možete li da nam nešto kažete o veličini i kapacitetu tog zatvora i koliko ljudi je tamo bilo zatvoreno od avgusta do oktobra meseca?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: To se radilo o jednoj kino dvorani koja je za tu priliku osposobljena i tu su, kako su sela hrvatska osvajana jedno po jedno, tako su i dovođeni Hrvati u taj zatvor.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Civili ili vojnici?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne vojnici, ne. Civili.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko je vama poznato, da li su ih maltretirali tokom perioda kada su tamo bili zatvoreni?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ja to ne mogu da kažem, ja u zatvoru nikad nisam bio. Nisam na to imao pravo, nego sam samo nekoliko puta prošao kad su ti ljudi radili vani, nosili su žito, kukuruz, radili, sušili. Imali su stražare TO-a.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dozvolite samo da vas prekinem na trenutak. Nisu nam potrebni svi ti detalji. Dakle, vi ne znate ništa o maltretiranju, to je bilo moje pitanje?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je postojao zatvor u Dalju?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, postojao je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gde se nalazio i ko ga je vodio?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Isto TO i nalazio se, ja mogu da lociram ovdje, ali ne mogu tačno da kažem, ali u blizini pravoslavne crkve u Dalju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A koje je to bilo mesto?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Koje je to bilo mjesto?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakva je to bila zgrada? Da li je to bila normalna kuća ili policijska stanica?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Uz tu prostoriju je bila policijska stanica, možda nekih dvadesetak, tridesetak metara razlike.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U kom vremenskom periodu je funkcionisala? Da li je to bio isto avgust, pa sve do vašeg odlaska?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, zatvor je uspostavljen istog dana kao i policijska stanica, znači posle 1. avgusta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su tamo bili zatvoreni Hrvati, konkretno civili?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li možda znate koliko je u Dalju bilo zatvoreno ljudi?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Zaista ne znam, jer opet moram da kažem da nikad nisam bio u tom zatvoru.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li znate da li su zatvorenici tamo zlostavljani?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, znam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Na koji način su zlostavljani i kako to znate?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Znam zato što mi je komandir dostavljao izvještaje šta se dešavalo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: I šta se dešavalo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Dešavalo se da je Arkan dolazio u taj zatvor i odvodio ljude kud je on htio.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, imamo dva dokumenta o tome, na to ćemo se nešto kasnije vratiti. Gospodine, jedno pitanje na privatnoj sednici u vezi sa zatvorima.

(privatna sednica)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sada bih se posvetila paragrafu 34. Da li je Arkan stigao u to područje otprilike u isto vreme kad i Zavišić?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on tamo stigao sa grupom ljudi?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste sa nekoliko kombija na kojima su bile oznake Arkanove, zna se, Tigrovi, i ovo su moji podaci, ja mislim da nije imao više od pedesetak, šezdesetak pripadnika.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su oni svoje sedište smestili u vinariji u Erdutu?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste videli Arkanove ljude u Dalju i da li ste ih tamo prepoznali zbog njihovih posebnih uniformi i vozila?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jesam, njegove ljude sam vidio mnogo puta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kako su izgledale te uniforme, šta je to bilo posebno šta ste vi prepoznali?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: To su bile crne uniforme, potpuno crne, dobro opremljene, da tako kažem, uniforme, slušalicama, radio uređajima, vezom, prvoklasno oružje i sva oprema što ide za jednog specijalca.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koju vrstu oružja su imali?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Oni su većinom nosili "Heklere" (Hecklers). Zna se da je to, znači, brzo oružje, za brzo delovanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su u to vreme, u tom području postojale kontrolne tačke i barikade na putevima?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, od prvog dana barikade su postavljene između tih sela i kasnije nisu ukidane.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su se Arkan i njegovi ljudi mogli bez problema da se kreću kroz kontrolne tačke?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Za Arkana te barikade nisu postojale.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je bio na tim kontrolnim punktovima, policija, TO, JNA ili svi?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Najprije je bio TO, kasnije kad su sela pospajana to je preuzela JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dok je Arkan bio u tom području, da li je on regrutovao ljude u svoju grupu, Tigrove?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, da, i to dosta ljudi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko je onda na kraju ljudi brojala ta Arkanova grupa dok ste vi bili tamo?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ja ne bih tačno znao koliko, ali pošto ih je bilo svuda po terenu mogu slobodno da kažem bar 300 ili 400.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su to bili lokalni ljudi ili su oni došli iz Srbije?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne, to nisu bili lokalni ljudi. Ti ljudi su dolazili iz Srbije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi u to vreme znali Arkana iz javnih sredstava informisanja, da li je on imao neku reputaciju?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da. Ja sam Arkana znao prije, ne lično, osobno nego sam ga znao iz policijskih žurnala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on bio kriminalac, da li je imao takvu reputaciju, da li je imao policijski dosije?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, slobodno možemo da kažemo i ne samo policijski dosije u bivšoj Jugoslaviji nego policijski dosije kod Interpola.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kad je on stigao u to područje sa svojim ljudima, da li su njegovi ljudi činili zločine poput, na primer, pljačke?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Imali smo mnogo prijavljenih pljački od strane Arkana i Arkanovih ljudi. Te pljačke su se najviše odvijale na području Erduta, daljske planine Aljmaša, znači na onim mjestima kojima sam prije rekao da su ostali ljudi koji nisu htjeli uzeti oružje niti od Srba, niti od Hrvata.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da su žrtve tih aktivnosti bili u najvećem broju Mađari?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da, to znači upravo to.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je ta grupa oko Arkana imala neki sistem po kojem su pljačkali, odnosno da spomenemo konkretno sela Laslovo i Korod?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Korod.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, izvinjavam se.

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Samo nisam razumio pitanje, molim vas.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su Arkanovi ljudi imali neki poseban način na koji su pljačkali, da li su imali neki sistem rada?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da. Način je bio da se uđe po noći u kuću i da se iznose vrijedne stvari, da se traži novac. Mnogi od tih ljudi su, da niko ne zna, dolazili, prijavljivali. No, međutim, tadašnja policija je bila po tom pitanju apsolutno nemoćna, apsolutno je bilo nemoguće bilo šta poduzeti iz razloga što je i gospodin Zavišić zacrtao da se na ta područja ne može slati redovna policija. Tako da te ljude jednostavno nisu mogli zaštititi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Već ste spomenuli da su Arkan i Zavišić delili zapovedništvo, da su bili na istom mestu. Da li su njih dvojica saradivali?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Jeste, ja sam ih vidio puno puta zajedno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je civilna policija učestvovala u borbenim aktivnostima?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Ne, ne, zaista nikada nije sudjelovala u borbenim aktivnostima, ali, moram se nadovezati, bilo je od strane pripadnika policije i takvih kojima je jednostavno policijska uloga bila zanemariva, odnosno dosadna i takvi su napuštali policiju i priključivali se štabovima TO ili nekim drugim formacijama i tu su nastavljali svoj rad.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je civilna policija... Da li je TO tražila od civilne policije da učestvuje u napadu na Borovo Naselje u septembru 1991. godine i recite nam šta je policija onda učinila?

SVEDOK C-013 – ODGOVOR: Da. To je istina. Policija nije sudjelovala, to je odbila.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, sada bi trebala da pređemo na privatnu sednicu, jer sada dolazimo do nekoliko sastanaka sa Arkanom, Stanišićem i tom vrstom ljudi.

SUDIJA MEJ: U redu, ovo je dobar trenutak da završimo sa radom za danas.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Pretpostavljam da će mi trebati još otprilike pola sata ili možda malo više, zato jer radimo relativno sporo, ali tu sam bespomoćna.

SUDIJA MEJ: U redu, nastavljamo raspravu sutra u 9.00.

Fond za humanitarno pravo